

ТАҚРИЗ

ба автореферати рисолаи Қурбонхонова Нуричаон Мирасановна «Манбаъҳои асотирий ва маросимӣ дар фолклори Бадаҳшон (дар мисоли архетипҳои парандагон ва ҳайвонот)», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯи иҳтиносӣ 10.01.09 – фолклоршиносӣ пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Қурбонхонова Нуричаон Мирасановна «Манбаъҳои асотирий ва маросимӣ дар фолклори Бадаҳшон (дар мисоли архетипҳои парандагон ва ҳайвонот)» дар яке аз мавзӯъҳои муҳими соҳаи фолклоршиносӣ таълиф шудааст. Рисолаи ба дифоъ пешниҳодшаванда фарогири муқаддима, се боб, хулоса ва феҳристи адабиёт ва феҳристи интишороти муаллифи рисола мебошад.

Пеш аз ҳама бояд қайд намуд, ки мавзӯи мавриди тадқиқ хеле мавзӯи муҳим ва дорои аҳамияти назарӣ буда, то ба имрӯз ба таври бояду шояд пажӯҳиш нагаштааст. Аз иқтибосу мулоҳизаҳо ва муқоисаву таҳлилҳои унвонҷӯ бармеояд, ки ў доир ба мавзӯъ, дараҷаи омӯзиши он ва пажӯҳишҳои донишмандони ин соҳа маълумоту дониши коғӣ дорад. Феҳристи мақолаҳои интишорнамудаи муаллиф низ ин нуктаро собит менамоянд.

Пажӯҳиши анҷомёфта дар фолклоршиносии тоҷик ва омӯзиши фолклори Бадаҳшон таҳқиқоти тозаи илмӣ ба шумор рафтаа, тасаввуроти мардуми Бадаҳшонро дар бораи ҳайвоноту парандагон, ки идомаи асотири қадимаи мардумони эронитабор мебошад, инъикос месозад.

Мавзӯъ дар асоси маълумоту маводи тоза, ки аксарашро худи муаллиф гирдоварӣ кардааст, таҳқиқ шуда, муносибати мардумро бо табиат, бо

ҳайвоноту парандагон бозгӯй мекунад. Муаллиф ошкор намудааст, ки мардуми Бадахшон ба як қисми ҷонварон ва парандагон муносибати некбинона дошта, онҳоро эҳтиром мекунанд ва ба бархе ҷонварон назари манғӣ доранд, ки мабдаи он асотири бостонӣ будааст.

Диссертант муайян кардааст, ки бисёре аз эътиқоду боварҳо аз ибтидо ҳусусияти асотирий дошта, бо гузашти замон ба расму ойин омехта шудаанд ва ба фолклору адабиёти ҳаттӣ таъсир кардаанд.

Комёбихо ва навгониҳои рисола зиёданд, аммо дар баробари онҳо дар фишурдаи рисола баъзе камбудиҳои ҷузъӣ ҳам ба назар мерасанд. Чунончи, (1) забони тоҷикии автореферат таҳrir меҳоҳад. Баъзе ҷумлаву ибораҳо ва қалимаҳо нодуруст баён шудаанд. Масалан: «Боварҳои асотирие, ки тавассути ҳайвонот ва парандагон арзи ҳастӣ кардаанд, аз қадимтарин шаклҳои тафаккури инсонӣ ба шумор мераванд» (с. 3).

Боварҳои асотирий тавассути ҳайвонот ва парандагон арзи ҳастӣ намекунанд, балки онҳо роҷеъ ба ҳайвонот ва парандагон эҷод шудаанд.

(2) Жанр ва матнҳое, ки диссертант ҳамчун объекти таҳқиқ қарор додааст, шаклан ва моҳиятан устура нестанд, онҳо ривоятҳое мебошанд, ки унсурҳои асотирий доранд. Бинобар ин истилоҳи “ривоятҳои асотирий” дурусттар буд.

(3) Қалимаҳои “суратмисол”, “намодпарастӣ”, “устураэҷодҳо”, “нақлвораҳо” ба меъёрҳои қалимасозии забони тоҷикӣ мутобиқ нестанд ва аз онҳо истилоҳ соҳтан ғалат аст.

(4) Үнвони кори илмӣ – «Манбаъҳои асотирий ва маросимӣ дар фолклори Бадахшон» дар автореферати русӣ нодуруст тарҷума шудааст: «Мифические и церемониальные источники в Бадахшанском фольклоре». Бояд он чунин тарҷума мешуд: «Мифологические и обрядовые источники в Бадахшанском фольклоре».

Хулоса, атотеферат бо вучуди баъзе нуқсонҳои ҷузъӣ, ки арзиши онро кам намекунанд, бозтобкунандаи рисола мебошад. Бахсу таҳлилҳои хуб доранд ва хонанда аз мутолиаи он донишу маълумоти нав мегирад.

Мақолаҳои диссертант пурра мазмuni рисоларо инъикос мекунанд ва мо ҷонибдор ҳастем, ки ба Қурбонхонова Н. дараҷаи номзади илмҳои филологӣ дода шавад.

Директори Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии
фарҳанг ва иттилооти Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои филологӣ

Дилшод Раҳимӣ

06.10.2021

Нишонӣ: 734018, ш. Душанбе, хиёбони Неъмат Карабоев, 17.

Тел.: (+992) 233-58-84 (корӣ); 907-84-27-85 (моб).

E-mail: dilshodr@gmail.com

Имзои Дилшод Раҳимро тасдиқ мекунам:

Нозири кадри Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии
фарҳанг ва иттилоот

Раджабова А.К.

Нишонӣ: 734018, ш. Душанбе, хиёбони Неъмат Карабоев,

Тел.: (+992) 233-58-84 (корӣ); 915-05-83-53 (моб)

E-mail: vfarhang98@gmail.ru